

Однією з підстав для призначення пенсії за віком на пільгових умовах за Списком №1 чи №2 є наявність професії в цих Списках. А чи може бути призначена пільгова пенсія, якщо професія чи посада Списками не передбачена?

Відповідно до статті 114 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» (далі - Закон № 1058) пенсії за віком на пільгових умовах за Списком №1 чи №2 призначаються працівникам, які працювали повний робочий день на підземних роботах, на роботах з особливо шкідливими і особливо важкими умовами праці за Списком №1 та на інших роботах із шкідливими і важкими умовами праці за Списком №2 виробництв, робіт, професій, посад і показників, затвердженим Кабінетом Міністрів України, та за результатами атестації робочих місць.

Отже, підставами для призначення такої пенсії є:

- 1) наявність професії, посади чи роботи в Списку № 1 чи №2;
- 2) зайнятість на цій роботі протягом повного робочого дня;
- 3) результати атестації робочих місць, що підтверджують негативний вплив умов праці на здоров'я працівника.

За відсутності хоча б однієї з вище перерахованих підстав пільгова пенсія за статтею 114 цього Закону не призначається.

Проте згідно пункту 2² Прикінцевих положень Закону № 1058 пільгові пенсії можуть призначатися за рахунок коштів підприємств окремих категоріям працівників, які працюють (працювали) на виробництвах, роботах, за професіями і на посадах, не передбачених Списками. Залежно від умов праці за результатами атестації робочих місць такі пенсії можуть призначатися не раніше ніж за 10 років до досягнення віку, передбаченого статтею 26 цього Закону. Порядок призначення пенсій за рахунок коштів підприємств та організацій окремих категоріям працівників за результатами атестації робочих місць за умовами праці, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 18 липня 2007р. № 937.

Порівняємо умови призначення пенсій за статтею 114 і пунктом 2² Прикінцевих положень Закону № 1058:

	стаття 114	пункт 2² Прикінцевих положень
Підстави	1) наявність професії, посади чи роботи в Списку; 2) зайнятість протягом повного робочого дня; 3) атестація робочого місця	1) зайнятість протягом повного робочого дня; 2) атестація робочого місця; 3) гарантійний лист підприємства про перерахування коштів на рахунок управління ПФУ
Стаж загальний (Список №1)	- не менше 25 років у чоловіків; - не менше 20 років у жінок, за відсутності цього стажу роботи, у період до 01.04.2024р. (перехідний період), пенсія призначається за наявності на дату досягнення віку, такого стажу: з 1.04.2020р. по 31.03.2021р.-не менше 23р. у чоловіків і не менше 18р. у жінок; з 1.04.2021р. по 31.03.2022р.-не менше 23р. 6м. у чоловіків і не менше 18р. 6м. у жінок; з 1.04.2022р. по 31.03.2023р.-не менше 24р. у чоловіків і не менше 19р. у жінок; з 1.04.2023р. по 31.03.2024р.-не менше 24 р. 6м. у чоловіків і не менше 19р. 6м.	

	у жінок	
Стаж загальний (Список №2)	- не менше 30 років у чоловіків; - не менше 25 років у жінок, за відсутності цього стажу роботи, у період до 01.04.2024р.(перехідний період), пенсія призначається за наявності на дату досягнення віку, такого стажу: з 1.04.2020р. по 31.03.2021р.-не менше 28р. у чоловіків і не менше 23 років у жінок; з 1.04.2021р. по 31.03.2022р.-не менше 28р.6м. у чоловіків і не менше 23р. 6м. у жінок; з 1.04.2022р. по 31.03.2023р.-не менше 29р. у чоловіків і не менше 24р. у жінок; з 1.04.2023р. по 31.03.2024р.- не менше 29р. 6м. у чоловіків і не менше 24р. 6м. у жінок	- не менше 30 років у чоловіків, - не менше 25 років у жінок, за відсутності встановленого стажу роботи, в період до 01.04.2024р. пенсія призначається за наявності такого стажу: з 1.04.2020р. по 31.03.2021р.-не менше 28р. у чоловіків і не менше 23 років у жінок; з 1.04.2021р. по 31.03.2022р.-не менше 28р.6м. у чоловіків і не менше 23р. 6м. у жінок; з 1.04.2022р. по 31.03.2023р.-не менше 29р. у чоловіків і не менше 24р. у жінок; з 1.04.2023р. по 31.03.2024р.- не менше 29р. 6м. у чоловіків і не менше 24р. 6м. у жінок
Стаж за Списком №1	- не менше 10 років стажу роботи за Списком №1, у чоловіків, - не менше 7 років 6 місяців- у жінок	- не менше 12 років 6 місяців стажу роботи, що дає право на призначення цієї пенсії, на підприємстві, за рахунок якого призначається пенсія, у чоловіків - не менше 10 років- у жінок
Стаж за Списком №2	- не менше 12 років 6 місяців стажу роботи за списком №2, у чоловіків, - не менше 10 років - у жінок	
Вік (Список №1)	після досягнення 50 років, до досягнення цього віку право на пенсію мають жінки 1975 року народження і старші (перехідний період)*	не раніше ніж за 10 років до досягнення віку, передбаченого ст. 26 Закону№1058
Вік (Список №2)	після досягнення 55 років, до досягнення цього віку право на пенсію мають жінки 1970 року народження і старші(перехідний період)**	
Зниження пенсійного віку	Працівникам, які не мають необхідного стажу за Списками, але мають не менше половини стажу від необхідного на зазначених роботах, пільгові пенсії призначаються із зменшенням пенсійного віку, встановленого абзацом першим частини першої ст.26 цього Закону, за Списком №1: чоловікам - на 1 рік за кожний повний рік такої роботи; жінкам - на 1 рік 4 місяці за кожний повний рік такої роботи. за Списком №2: чоловікам - на 1 рік за кожні 2 роки 6 місяців такої роботи; жінкам - на 1 рік за кожні 2 роки такої роботи. Зазначене зменшення пенсійного віку для жінок застосовується також у період збільшення віку виходу на пенсію по 31 грудня 2021 року (перехідний період)	За наявності не менш як половини стажу роботи, яка дає право на призначення пільгової пенсії, вік виходу на пенсію зменшується: чоловікам - на 1 рік за кожні 2 роки 6 місяців такої роботи; жінкам - на 1 рік за кожні 2 роки такої роботи. Зазначене зменшення пенсійного віку для жінок застосовується також у період збільшення віку виходу на пенсію по 31 грудня 2021 року (перехідний період)
Обчислення	відповідно до ст. 27Закону №1058	відповідно до ст. 27Закону №1058

розміру пенсії		
Механізм зарахування до пільгового стажу інших періодів	відповідно до законодавства	визначається в колективному договорі (угоді)
Умови виплати пенсії	Після виплати пенсії, підприємство покриває 100% витрат ПФУ на виплату і доставку пенсій за Списками №1 і №2, крім тих, які були безпосередньо зайняті повний робочий день на підземних роботах з видобутку вугілля, сланцю, руди та інших корисних копалин, до досягнення особою пенсійного віку, визначеного ст. 26 Закону №1058	Пенсія виплачується після надходження управління ПФУ, що призначило пенсію, у повному обсязі коштів на виплату пільгової пенсії та витрати, пов'язані з доставкою пенсії. Перерахування коштів здійснюється до дня досягнення особою пенсійного віку, передбаченого ст. 26 Закону №1058

*До досягнення віку, встановленого для призначення пенсії за Списком №1 право на пенсію за віком на пільгових умовах мають жінки 1975 року народження і старші після досягнення ними такого віку:

- 45 років - які народилися по 31 березня 1970 року включно;
- 45 років 6 місяців - з 1 квітня 1970 року по 30 вересня 1970 року;
- 46 років - з 1 жовтня 1970 року по 31 березня 1971 року;
- 46 років 6 місяців - з 1 квітня 1971 року по 30 вересня 1971 року;
- 47 років - з 1 жовтня 1971 року по 31 березня 1972 року;
- 47 років 6 місяців - з 1 квітня 1972 року по 30 вересня 1972 року;
- 48 років - з 1 жовтня 1972 року по 31 березня 1973 року;
- 48 років 6 місяців - з 1 квітня 1973 року по 30 вересня 1973 року;
- 49 років - з 1 жовтня 1973 року по 31 березня 1974 року;
- 49 років 6 місяців - з 1 квітня 1974 року по 30 вересня 1974 року;
- 50 років - з 1 жовтня 1974 року по 31 грудня 1975 року.

**До досягнення віку, встановленого для призначення пенсії за Списком №2, право на пенсію за віком на пільгових умовах мають жінки 1970 року народження і старші після досягнення ними такого віку:

- 50 років - по 31 березня 1965 року включно;
- 50 років 6 місяців - з 1 квітня 1965 року по 30 вересня 1965 року;
- 51 рік - з 1 жовтня 1965 року по 31 березня 1966 року;
- 51 рік 6 місяців - з 1 квітня 1966 року по 30 вересня 1966 року;
- 52 роки - з 1 жовтня 1966 року по 31 березня 1967 року;
- 52 роки 6 місяців - з 1 квітня 1967 року по 30 вересня 1967 року;
- 53 роки - з 1 жовтня 1967 року по 31 березня 1968 року;
- 53 роки 6 місяців - з 1 квітня 1968 року по 30 вересня 1968 року;
- 54 роки - з 1 жовтня 1968 року по 31 березня 1969 року;
- 54 роки 6 місяців - з 1 квітня 1969 року по 30 вересня 1969 року;
- 55 років - з 1 жовтня 1969 року по 31 грудня 1970 року.

Підготувала Г. Просяник,
правовий інспектор праці